

Rəsmiyə Səyaf qızı Hacıyeva⁴⁶

AZƏRBAYCAN DİLİ MİLLİ İNKİŞAF TARIXIMIZIN TƏRKİB HİSSƏSİ KİMİ

Dünyanın ən qədim xalqlarından biri olan Azərbaycan xalqı ən qədim dövrlərdən bu günə qədər öz varlığını uğurla davam etdirməkdədir. Xalqımızın neçə-neçə yüz illəri, hətta min illəri əhatə edən bir dövr ərzində tarixin ağır sınaqlarına məruz qalmasına rəğmən, mövcudiyətini qoruyub saxlamasının əsl səbəblərindən biri, bəlkə də birincisi sabit daxili struktura və mükəmməl qramatik quruluşa malik zəngin bir dilə sahib olmasıdır. Zaman – zaman ölkəmizin ərazisində məskunlaşan və bir - biri ilə qarşılıqlı siyasi – iqtisadi və sosial – ictimai əlaqələrdə olan bir çox yerli və gəlmə qəbilə, tayfa və tayfa birlikləri getdikcə daha da yaxınlaşır, doğmalaşır, ortaq milli adət-ənənələrə və dünyagörüşünə sahib olurdular.

Bütün bunlar da ölkəmizin coğrafi ərazilərində yaşayan bir sıra qohum və qeyri – qohum mənşəli etnik qrupların tədricən birləşərək vahid bir xalq əmələ gətirməsinə səbəb oldu. Bu mənada hər bir kəsə məlumdur ki, Azərbaycan torpağı ən qədim zamanlardan türk və ya türkdilli xalqların geniş yayıldığı və yaşayıb – yaratdığı məskənlərdən biri olmuşdur. Elə bizim dilimiz də türk dilləri ailəsinin oğuz qrupuna aid olub, bəzi elmi mənbələrdə Azəri türkcəsi də adlanır. Bu proses bizim eramın beşinci əsrindən etibarən daha geniş vüsət alır. Bu dövrdən etibarən Azərbaycan xalqının formalaşmasında türk mənşəli etnosların rolu və əhəmiyyəti çoxalır. Professor Tofiq Hacıyev də məsələni bu cür izah edir: “Əvvələn türkdilli tayfaların V əsrdən etibarən Qərbə axınları mütəşəkkil tərzdə çoxalır. Bu da Şərqdə - Altay ətrafında Türkünülər dövlətinin yaranması ilə bağlı idi. İkincisi, bu dövrdən etibarən bizə türklər haqqında daha çox və mükəmməl tarixi məlumatlar gəlib çatır. Türkdilli tayfaların dil xüsusiyyətləri haqqında aydın təsəvvürlər də həmin vaxtlardan başlanır. Üçüncüsü, V əsrdən Azərbaycan və Albaniya ərazisinə gələn türkdilli tayfalar burada ictimai – siyasi şəraitin formalaşmasında, etnik bütövlüyün təşəkkülündə xüsusilə fəal və həlledici rol oynamışlar” [2, s.14].

Bu barədə məlumatlara hətta dünyanın ən qədim xalqlarından və şəhər-dövlətlərindən biri olan şumer-akkad mixi yazılarında da rast gəlinir. Belə ki, eramızdan əvvəl IV – III minilliklərə aid “Enmerkar və Aratta hökmdarı” adlı qədim şumer-akkad yazılarında Azərbaycan ərazisində yaşayan Aratta, Lullubi, Kutu, Hett, Hurrut, subir və s. adlı bir sıra prototürk tayfalarının adları və bu tayfalarla şumerlərin arasında mövcud olan zəngin iqtisadi – ticari və siyasi – mədəni əlaqələri haqqında ətraflı məlumatlara rast gəlinir. Sonrakı dövrlərdə antik dünyanın bir-birini əvəz edən Manna, Midiya, Atropatena, Albaniya və s. qüdrətli Azərbaycan dövlətləri də xalqımızın nə qədər zəngin milli – siyasi və ədəbi - mədəni təcrübəyə və qədim dövlətçilik ənənələrinə malik olduğunu bariz nümunəsidir. Bir çox alimlərin Azərbaycan adının ilkin adı kimi qəbul etdikləri Atropatena – Aturpatakan dövlətini təşkil edən atropatenalılar haqqında professor İ.Əliyevin dedikləri də bizim bu fikrimizi bir daha sübut edir: “Atropatena kütillərin, lullubilərin, hurrilərin, mannalıların və regionun digər tayfa və xalqlarının nəsillərinin midiyalılarla qaynaq – qarışması prosesi getmiş, nəticədə, təxminən e.ə. son əsrlərdə burada yeni etnos yaranmış, Atropatena anlayışının özünün formalaşmasının başlanğıcı qoyulmuşdur ki, ondan qanunauyğun şəkildə Azərbaycan xoronimi yaranmışdır” [4, s. 16].

Əlverişli iqtisadi – coğrafi, hərbi - strateji mövqeyinə görə mütəmadi olaraq xarici işğalçıların diqqətini cəlb edən və yadelli orduların çoxsaylı hücumlarına məruz qalan xalqımız milli kimliyini və mübarizə əznini itirməmiş, imkan tapan kimi özünün milli suverenliyini bərpa etməyə nail olmuşdur. Hətta xarici hücumların və daxili müharibələrin daha amansız, daha kütləvi, daha intensiv hal aldığı Orta əsrlər dövründə belə xalqımız vəziyyəti öz xeyrinə, yəni məğlubiyyətdən qalibiyyətə doğru çox çevik bir şəkildə dəyişməyi bacarmış və Atabəy – Eldənizlər, Şirvanşahlar, Elxanilər, Qaraqoyunlular, Ağqoyunlular, Səfəvilər, Əfşarlar, Qacarlar və s. güclü iqtisadi – siyasi və hərbi-strateji qüdrətə malik dövlətlərin də əsasını qoymuşdur. Hətta bu dövlətlərin ərazisi ayrı-ayrı vaxtlarda Hindistandan Qara dənizə, Dəmir Qapı Dərbənddən Fars Körfəzinə qədər uzanırdı.

Güclü dağıdıcı gücə malik və uzaq məsafədən hədəfini məhv edə bilən odlu silahlarla silahlanmış, ciddi hərbi – siyasi nizam – intizama malik, uzun müddətdən bəri Avropa və Qərb dünyasına meydan oxuyan və onu qorxu altında saxlayan Rusiyanın özü belə xalqımızın müstəqil yaşamaq istəyinə mane ola bilməmiş, XX əsrin əvvəllərində Çar Rusiyasının işğalından azad olaraq müstəqillik əldə edən Azərbaycan xalqı tezliklə rus bolşevik Sovet imperiyasının təzyiqi ilə müstəqilliyini itirsə də, həmin əsrin sonlarında yenidən öz müstəqilliyinə qovuşmağı bacarmışdır. Bütün bu minilliklər ərzində xalqımızı məhv olmaq və tarix səhnəsindən çıxmaq təhlükəsindən qoruyan əsas amil milli birliyimiz və bütövlüyümüz olmuşdur ki, bu birliyi və bütövlüyü təmin edən əsas amil xalqımızı öz ətrafında birləşməyə sövq edən vahid dil və yazı olmuşdur.

Qədim Azərbaycan dilinin erkən dil və yazısı barəsində bizə elmi – tarixi mənbələrdən çox az şey məlum olsa da, bir sıra alimlər yazılı Azərbaycan dilinin tarixini ilk anadilli ədəbiyyat nümunəsi kimi İzzəddin Həsənoğlunun şeirlərindən götürürlər. Digər qrup alimlər isə yazılı Azərbaycan dilinin tarixini ilk milli folklor nümunəmiz olan “Kitabi-Dədə Qorqud”un yaranma tarixi ilə eyniləşdirirlər. Lakin hər iki ədəbi nümunəyə diqqətlə fikir versək görürük ki, bəzi arxaik sözləri nəzərə almasaq, bu əsərləri indinin özündə də asanlıqla oxuyub başa düşmək olar. Bunun əsas səbəbini də Azərbaycan dilinin türk dillərinin ayrılmaz bir qolu kimi aqqlütinativ, yəni iltisacı dillər qrupuna aid olması ilə izah etmək olar.

Çünki iltisacı dillər qrupu sürətlə dəyişməyə məruz qalan flektiv dillərə nisbətən çox möhkəm və dayanıqlı bir dil strukturuna malik olub çox az, yəni, hər min ildə cəmi 25% dəyişməyə məruz qalır. Sonrakı dövrlərdə də

⁴⁶ Bakı Dövlət Universiteti, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru

doğma ana dilimizdə yazıb – yaradan şair və yazıçılarımıza çox tez-tez rast gəlmək olur ki, bunlardan İmadəddin Nəsimi, Şah İsmayıl Xətai, Məhəmməd Füzuli və s.-nin adlarını qeyd etmək olar. Lakin bu o demək deyildir ki, İzzəddin Həsənoğlundan əvvəlki dövrlərdə Azərbaycan xalqının dəyərli ziyalıları, elm – sənət adamları, şair və yazıçıları mövcud olmuşdur.

Hələ ondan iki üç əsr əvvəllər də Fələki Şirvani, Əfzələddin Xaqani, Əbül-Üla Gəncəvi, Qətran Təbrizi, Xətib Təbrizi, Nizami Gəncəvi, Məhsəti Gəncəvi və s. kimi mütəfəkkir şair və yazıçılarımız mövcud olmuşdur. Ancaq o dövrdə, yəni Orta əsrlərdə Qərb dünyasında əsasən latın və yunan dilləri əsas dəbdə olan elm, sənət və rəsmi dövlət dili hesab edildiyi kimi, Şərq dünyasında da ərəb və fars dilləri dəbdə idi. Ona görə də əksər alim, şair və yazıçılar kimi xalqımızın şair və yazıçıları da əsasən ərəb və fars dillərində əsərlər yazırdılar.

Bu ənənə hətta XIX əsrin sonları, XX əsrin əvvəllərinə kimi davam etdi ki, bunun da əsas səbəbi xalqımızın o dövrdə geniş yayılmış ərəb əlifbasında yazıb – yaratması və uzun müddət bu əlifbanın təsirindən yaxa qurtara bilməməsi idi. Əslinə qalsa, ölkəmizdə islamın təşəkkül tapdığı ilk dövrlərdə din və kütləvi elm – mədəniyyət dili olan ərəb dili xalqımızın inkişafını sürətləndirsə də, get-gedə bu mürəkkəb və dilimizə yad olan əlifba dilimizin qrammatik quruluşu ilə heç cür uyğun gəlmir və xalqımızın kütləvi savadlanmasının və elm – maarif cəhətdən inkişaf etməsinin qarşısını alan başlıca əngələ çevrildi.

Belə ki, ərəb əlifbası büsbütün ərəb təfəkkürünün və flektiv dillər qrupuna aid olan dilinin məhsulu idi. Bu bərdə məşhur alman dilçisi Vilhelm fon Humboldtun aşağıdakı fikirləri çox mühüm əhəmiyyət kəsb edir: “Dil fikri formalaşdırıcı orqandır. Tamamilə ruhi, dərinliklərinə qədər daxili və heç bir iz qoymadan keçən əqli fəaliyyət nitq səsləri vasitəsilə maddiləşir və hissi qavrama üçün əlçatan olur. Ona görə də təfəkkür fəaliyyəti və dil qurulmaz şəkildə əlaqədə təqdim edilir. Dil xalq ruhunun, sanki xarici təzahürüdür, xalqın dili onun ruhudur və xalqın ruhu onun dilidir ki, bundan daha çox eynilik təsəvvür etmək çox çətindir. Dil ruhun elə bir davamlı fəaliyyətini təqdim edir ki, həmin fəaliyyət səsi, nəticə etibarilə, fikrin ifadəsinə çevirə bilsin” [6, s. 94].

Məhz bu səbəbdən də digər türk dilləri kimi aqqlütinativ, yəni iltisafı dillər qrupuna aid olan Azərbaycan dili üçüncü tamamilə bizim xalqımızın milli ruhunu, təfəkkürünü, nitqini özündə əks etdirən və dilimizə uyğun əlifbanın qəbul edilməsi bir zərurətə çevrildi. Buna görə də bu məsələ XIX əsrin əvvəllərindən etibarən Çar Rusiyasının tərkibinə daxil olduqdan sonra onun vasitəsilə Qərbin və Avropanın sürətlə inkişaf edən elmi – texniki nailiyyətləri ilə tanış olan Azərbaycan ziyalıları narahat edən və həlli vacib sayılan ən ümdə problemlərdən birinə çevrildi. Onların fikrincə, ərəb əlifbası ilə türk dilinin qrammatik quruluşu və fonem – səs tərkibi böyük bir uyğunsuzluq təşkil edirdi ki, bu da uşaqların və gənclərin verilən materialı asanlıqla oxuyub dərk etməsinə və ya istədiyi məlumatı yazıya köçürməsinə xeyli maneçilik törədirdi.

Elə bu səbəbdən də hələ XIX əsrin əvvəllərindən etibarən əksər Azərbaycan maarifçiləri bu problemin aradan qaldırılması uğrunda ciddi-cəhdlə çalışmağa başladılar. Bu işdə görkəmli Azərbaycan maarifçisi və mütəfəkkir yazıçısı M.F.Axundzadə xüsusilə fəallıq göstərirdi. Bunun üçün o, hətta ərəb əlifbasına bir sıra düzəlişlər edərək onun əsasında dilimizin qrammatik quruluşuna uyğun yeni Azərbaycan - türkləşməsi tərtib etmiş və bu əlifbanın qəbul edilməsinə razılıq almaq üçün Osmanlı Türkiyəsinin Maarif Nazirliyinə də müraciət də etmişdi. Onun bu istəyi rədd edilsə də, dilimizin qrammatikasını özündə ehtiva edən milli əlifbamızın yaradılması məsələsi daim Azərbaycan ziyalıları düşündürmüş və nəhayət, XX əsrin birinci yarısında Azərbaycan xalqı əvvəlcə latın, sonra isə kiril əlifbasını qəbul etmişdir. Bu əlifbalar özü-özlüyündə elm və ədəbiyyat uğrunda atılmış nə qədər böyük addım olsa da, xalqımız özünün indiki, daha mükəmməl əlifbasına XX əsrin 90-cı illərində qovuşmuşdur.

Lakin milli əlifbamızın qəbul edilməsi Azərbaycan dilçiliyinin inkişafı yolunda atılması vacib olan ən mühüm addımlardan biri olsa da, bu hələ hər şey demək deyildi. Bu baxımdan məşhur fransız dilçisi Ferdinand de Sössür özünün XX əsrin əvvəllərində qələmə aldığı “Ümumi dilçilik kursu” əsərində dilçiliyin inkişaf mərhələlərini aşağıdakı şəkildə qruplaşdırmışdır: “Dilçilik özünün əsl və yeganə obyektinin nə olduğunu dərk edəndə qədər üç ardıcıl inkişaf mərhələsindən keçmişdir. Dilçiliyin əsası, əgər belə demək mümkündürsə, “qrammatika” ilə qoyulmuşdur. Əvvəlcə yunanlarda meydana çıxan, sonra əsas etibarilə Fransada inkişaf edən bu fənn məntiqə əsaslandığı üçün dilə elmi və obyektiv baxışdan məhrum idi. Sonralar filologiya meydana çıxdı. Onun məqsədi, hər şeydən əvvəl, mətnləri izah və şərh etməkdir. Üçüncü mərhələ dilləri bir-birilə müqayisə etmək imkanının kəşfi ilə başladı” [5, s. 213].

Elmi – nəzəri strukturunun formalaşdırılması baxımından Azərbaycan dilinin inkişafına xidmət edən dilçilik nəzəriyyəsinin yaranması tarixi 1919-cu il Bakı Dövlət Universitetinin nəzdində yaradılmış Ümumi dilçilik kafedrasının yaradılması ilə başlanır. İlk dövrlər Azərbaycanda nəzəri dilçilik elmini rus millətindən olan V.B.Tomaşevski, M.V.Belyayev, P.O.Piloşevski tədris etsələr də, bu sahədə ən mühüm yeniliklər Bəkir Çobanzadənin adı ilə bağlıdır. Bu dövrdən etibarən Azərbaycan dilçilik nəzəriyyəsi əsasən üç istiqamətdə xüsusi dilçilik, müqayisəli dilçilik və ümumi dilçilik istiqamətlərində inkişaf etmişdir. Xüsusi dilçilik konkret bir dilin daxilində aparılan elmi – nəzəri araşdırmaları əhatə edir: məsələn, Azərbaycan dilçiliyi, fransız dilçiliyi, alman dilçiliyi. Müqayisəli dilçiliyin əsasən müqayisəli – tarixi və müqayisəli – tipoloji dilçilik olmaqla iki fərqli inkişaf istiqaməti vardır ki, onlardan birincisi əsasən, eyni mənşəli dillərin müqayisəli araşdırması ilə məşğul olur. Müqayisəli – tipoloji dilçilik isə qohum olmayan dillərin tədqiqatı ilə məşğul olub, müxtəlif dil tiplərinin xarakterik xüsusiyyətlərini aşkarlayır. Ümumi dilçilik isə həm xüsusi, həm də müqayisəli dilçiliyin nailiyyətlərinə əsaslanaraq və hər iki dilçilik səviyyəsinin problemlərini özündə ehtiva edərək həmin problemlərə dil adlandırılan hadisənin mahiyyəti, ən ümumi qanunauyğunluqları baxımından universal prinsiplər müəyyənləşdirməyə çalışır [1, s. 42].

Sonrakı dövrlərdə, yəni keçən əsrin əllinci, altıncı və yetmişinci illərində Azərbaycanda dilçilik elmi əsasən dünya dilçilərinin elmi-nəzəri fikirlərinin sovet sosial-materializminə uyğunlaşdırılmış şəkildə tədqiqi və

tədrisindən ibarət olmuşdur. Ümumilikdə Azərbaycanda dilçilik elminin inkişafında mühüm rol oynayan alimlərdən Ağamusa Axundovun, Əbdülzəl Dəmirçizadənin, Afad Qurbanovun, Əlövsət Abdullayevin, Yusif Seyidovun, Tofiq Hacıyevin və s. alimlərin adlarını qeyd etmək olar. Müasir dövrdə də həm Azərbaycan dilçiliyi, həm də ümumi dilçilik elmi uğurla inkişaf etməkdədir ki, bu sahədə fəaliyyət göstərən məşhur dilçi alimlərimizdən Nizami Cəfərovun, Əbülvəz Rəcəbovun, Sənubər Abdullayevanın, Məmmədli Novruzovun, Buludxan Xəlilovun və s. alimlərin adlarını qeyd etmək olar.

Bu sahədə Müasir Azərbaycan Respublikasının, xüsusilə də Ümummilli Liderimiz cənab Heydər Əliyevin çox mühüm rolu və yaxından köməkliyi olmuşdur. Ulu Öndərimizin dilə dövlət səviyyəsində qayğısının bariz nümunəsi kimi onun “Azərbaycan əlifbası və Azərbaycan dili gününün təsis edilməsi haqqında” 9 avqust 2001-ci il tarixli fərmanını və 2002-ci ildə imzaladığı “Azərbaycan Respublikasında dövlət dili haqqında” qanunu xüsusilə qeyd etmək lazımdır. Bu siyasət Ümummilli Liderimizin uğurlu siyasi kursunun layiqli davamçısı, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev tərəfindən bu gün də uğurla davam etdirilməkdədir. Buna misal olaraq cənab İlham Əliyevin 2004-cü ilin yanvar ayının 12-də imzaladığı “Azərbaycan dilində latın qrafikası ilə kütləvi nəşrlərin həyata keçirilməsi haqqında” və ondan iki gün sonra “Azərbaycan Milli Ensiklopediyasının nəşri haqqında”; 2007-ci il 30 dekabr tarixli “Dünya ədəbiyyatının görkəmli nümayəndələrinin Azərbaycan dilində nəşri nəzərdə tutulan əsərlərinin siyahısının təsdiq edilməsi haqqında” və 13 may 2012-ci il tarixli “Azərbaycan dilinin qloballaşma şəraitinə zamanın tələblərinə uyğun istifadəsinə və ölkədə dilçiliyin inkişafına dair Dövlət Proqramı haqqında” sərəncamlarını misal göstərmək olar.

Məhz bu fərman və sərəncamlardan irəli gələn tələblər əsasında tərtib edilmiş Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 277 nömrəli qərarı ilə “Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabineti yanında Terminologiya Komissiyası” yaradılmışdır. Məhz bu Komissiyanın qərarı ilə dilimizin qorunması, saflığının qorunması və inkişaf etdirilməsi istiqamətində qarşıda duran problemlərin həll olunması üçün 2016-cı ildə “İzahlı dilçilik terminləri lüğəti”, “Rusca – ingiliscə - azərbaycanca hava nəqliyyatında kommertiya terminlərinin izahlı lüğəti”, “Coğrafiya terminləri lüğəti”, “Geokimya terminlərinin izahlı lüğəti”, “Pedaqoji terminlərin izahlı lüğəti”, “Jurnalistika terminləri lüğəti”, “Silahlı qüvvələrdə istifadə olunan hərbi terminləri lüğəti”, “İdman terminlərinin izahlı lüğəti” və s. müxtəlif adda yüze yaxın terminoloji lüğət nəşr olunmuşdur [3, s. 24].

Məlumdur ki, elm və texnikanın sürətlə inkişaf etdiyi və qarşılıqlı beynəlxalq əlaqələrin gücləndiyi müasir dövrdə xalqların qarşısında duran ən əsas problemlərdən biri, onların sürətlə qloballaşan dünyada milli kimliklərinin və ana dilinin qorunub saxlanması problemi. Bu yolda atılması gərəkən birinci vacib addım isə dilə daxil olan çoxlu neologizmlərin və yeni terminlərin yerli dillərə uyğunlaşdırılması və bu dillərin strukturunu dəyişdirməsinə yol verilməməsidir. Bu baxımdan hal – hazırda dilimizin inkişafı yolunda duran ən böyük problemlərdən biri də qloballaşan dünyada dilimizin milli saflığının qorunub saxlanmasıdır. Bu istiqamətdə də həm əlaqədar dövlət təşkilatları, həm də görkəmli dilçi alimlərimiz yorulmadan fəaliyyət göstərirlər ki, bu da həm dilimizin müasirləşən dünyanın tələblərinə cavab verməsi, həm də milli saflığının qorunub saxlanması sahəsində nikbin proqnozlar vəd edir.

İstifadə olunmuş ədəbiyyat siyahısı

1. Cəfərov N. Ümumi dilçilik (Dərslük). Bakı: Təhsil, 2020, 144 s.
2. Hacıyev T., Vəliyev K. Azərbaycan dili tarixi. Bakı: Maarif, 1983, 188 s.
3. Sadiqova S. Müasir Azərbaycan ədəbi dilində termin yaradıcılığı prosesi. Bakı: Elm, 2010, 240 s.
4. Алиев И. Очерк истории Атропатены. Баку: Азернешр, 1989, 160 с.
5. Соссюр Ф. де. Труды по языкознанию / Пер. с франц. яз. под ред. А. А. Холодовича; Ред. М. А. Оборина; Предисл. проф. Н. С. Чемоданова М., “Прогресс”, 1977. 696 с.
6. Wilhelm von Humboldt. On the Diversity of Human Language Construction and its Influence on the Mental Development of the Human Species. Michael Losonsky (ed.), translated by Peter Heath, Cambridge Texts in the History of Philosophy, Cambridge, “Cambridge University Press”. 1999, 296 p.

Açar sözlər: Azərbaycan dili, milli inkişaf tarixi, türkdilli xalqlar, terminlər, dilçilik tarixi,

Ключевые слова: азербайджанский язык, история национального развития, тюркоязычные народы, термины, история языкознания,

Keywords: Azerbaijani language, the history of the national development, turkish-speaking peoples, terms, the history of linguistics,

Azərbaycan dili milli inkişaf tariximizin tərkib hissəsi kimi

Xülasə

Məqalədə Azərbaycan dili milli inkişaf tariximizin tərkib hissəsi kimi tədqiq edilir. Azərbaycan xalqı kimi onun dili də çox qədim və zəngin inkişaf tarixinə malikdir. Azərbaycan dili türk dilləri ailəsinin oğuz qrupuna aiddir. Azərbaycan ən qədim zamanlardan türk dilli xalqların ana vətəni olmuşdur. Bizim eranın V əsrindən etibarən isə türkdilli xalqların ölkəmizə axını daha da güclənmişdir. Digər türk dilləri kimi bizim dilimiz də aqqlütinativ dil quruluşuna malikdir.

Азербайджанский язык как неотъемлемая часть истории нашего национального развития

Резюме

В этой статье мы исследовали азербайджанский язык как неотъемлемую часть нашей истории национального развития. Азербайджанский язык имеет очень древнюю и богатую историю развития как наша нация. Азербайджанский язык относится к огузской группе тюркоязычных языковых семей.

Азербайджан издревле был родиной тюркоязычных народов. Приток тюркоязычных народов в нашу страну увеличился с пятого века нашей эры. Наш язык имеет агглютинативную языковую структуру, как и другие тюркоязычные языки.

Azerbaijani language as an integral part of our national development history

Summary

We have explored the Azerbaijani language as an integral part of our national development history in this article. Azerbaijani language has a very ancient and rich development history as our nation. The Azerbaijani language belongs to the Oghuz group of the Turkish-speaking languages families. Azerbaijan has been the homeland of the Turkish-speaking peoples since ancient times. The influx of Turkish-speaking peoples to our country had been expanded from the fifth century AD. Our language has an agglutinative language structure as the other Turkish-speaking languages.

Rəyçi: dos.L.Ələkbərova